

A Pécsi Ítéltábla Pécsett, a 2016. évi november hó 25. napján megtartott nyilvános ülés alapján meghozta az alábbi

ítéletet:

A másodfokú bíróság az életveszélyt okozó testi sértés büntettének kísérlete és más bűncselekmény miatt **vádlott** ellen indult büntetőügyben a Kaposvári Törvényszék 11.B.489/2015/13. számú ítéletét az alábbiak szerint változtatja meg:

- a vádlott testi épség elleni cselekményeit egységesen a Btk.164.§ (1) bekezdésében meghatározott és a (8) bekezdés I. fordulata szerint minősülő folytatólagosan elkövetett testi sértés büntette kísérletének minősíti;
- a vele szemben kiszabott, helyesen halmazati büntetést 1 (egy) év 4 (négy) hó szabadságvesztésre, míg a próbaidő tartamát 3 (három) évre enyhíti.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Indokolás

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az ügyész a vádlott terhére, végrehajtandó szabadságvesztés és közügyektől eltiltás kiszabása érdekében, míg a vádlott és védője felmentés végett jelentett be fellebbezést.

A Pécsi Fellebbviteli Főügyészség a BF.88/2016/2/III. számú átiratában és a nyilvános ülésen jelen volt képviselője útján - az ügyészi fellebbezést fenntartva - a vádlottal szemben hosszabb tartamú szabadságvesztés és közügyektől eltiltás kiszabására, következésképpen a büntetés végrehajtása próbaidőre történt felfüggesztésének mellőzésére tett indítványt.

A nyilvános ülésen a védő a perorvoslati nyilatkozatát némileg módosítva az elsőfokú bíróság ítéletének I. tényállási pontja kapcsán a vádlott felmentését, míg a II. és III. tényállási pontokban meghatározott cselekmények vonatkozásában a büntetés enyhítését, pénzbüntetés kiszabását indítványozta.

A másodfokú bíróság a jogorvoslattal megtámadott ítéletet a Be.348.§ (1) bekezdése alapján a megelőző bírósági eljárással együtt bírálta felül.

Ennek során az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást az iratok tartalma alapján - figyelemmel a Be.352.§ (1) bekezdésének a) pontjára - az alábbiak szerint egészítette ki, illetőleg helyesbítette:

A másodfokú bíróság mellőzte az ítélet I. tényállási pontjának 1-3. bekezdéseiben írtakat és helyettük az alábbi tényeket rögzítette:

A vádlotta 2015. évi augusztus hó 6. napján az esti órákban - pontosabban meg nem határozható időpontban - sértett 1 **település1, utcanév1** utca ... szám alatti családi házában tartózkodott. Ennek során a vádlott a sértettet akként bántalmazta, hogy közepes erővel a halántékának bal oldalán, illetve az állkapcsán ököllel megütötte, majd ezt követően közepes erővel a földön fekvő sértettet hasba rúgta.

(Az orvosi látletet és vélemény a 190/2015.bü. számú nyomozati iratok 71. oldaláról; a rendőri jelentés a nyomozati iratok 25. oldaláról; az igazságügyi orvosszakértői vélemény a nyomozati iratok 109. oldaláról, valamint tanú 1tanú vallomása.)

A sértett az ítélet II. tényállási pontjában foglalt cselekmény miatt 2015. évi november hó 14. napján, míg a III. tényállási pontjában írt cselekménnyel összefüggésben 2015. évi november hó 15. napján terjesztett elő magánindítványt.

(A feljelentésről szóló jegyzőkönyv a 2290/2015.bü. számú nyomozati iratok 9. oldaláról; a tanú folytatólagos kihallgatásáról szóló jegyzőkönyv a nyomozati iratok 59. oldaláról.)

A fenti kiegészítésekkel, illetve helyesbítésekkel az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás mentessé vált a Be.351.§ (2) bekezdésében felsorolt megalapozatlansági hibáktól és hiányosságoktól, az a bizonyítékok indokolt és okszerű mérlegelésén alapul.

Az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárást a büntetőeljárási törvény rendelkezéseinek megfelelően, a tényállás megnyugtató felderítéséhez szükséges mértékben és körben folytatta le; az ennek során feltárt és mérlegelési körébe vont bizonyítékokat külön-külön, illetve együttesen is a logika szabályainak megfelelően értékelte, határozatának indokolásában pedig meggyőző érveléssel adott számot ténymegállapításairól.

A tényállás megállapítása kapcsán - figyelemmel a jogorvoslati nyilatkozatok és perbeszéddek tartalmára is - az alábbiak kiemelése vált mégis szükségessé:

Észlelte a másodfokú bíróság, hogy az elsőfokú bíróság a tényállás I. pontjában leírt cselekmény egyes elemeit olyan bizonyítékok figyelembe vételével rögzítette, melyek a Be.78.§ (4) bekezdés II. fordulata értelmében nem lettek volna értékelhetők.

A sértett ugyanis a bírósági eljárásban a tényállás érintett részével kapcsolatban mentességi jogával élt, és a vallomástételt megtagadta. A következetesen érvényesülő bírói gyakorlat szerint ez azzal a következménnyel is jár, hogy az eljárás korábbi szakaszában a törvényes figyelmeztetések után megtett tanúvallomása sem használható fel bizonyítékként.

Nem lehetett volna figyelembe venni a tényállás kialakításánál ezen felül a helyszínen intézkedő rendőrök által készített jelentésnek a sértett által ott elmondottakat rögzítő részét sem; ennek bizonyítékként történő értékelése ugyanis lényegében a büntetőeljárás fentebb hivatkozott tilalmának kijátszását jelentené (BH 1999.241. számú eseti döntés).

Ennélfogva a tényállás e részéből a másodfokú bíróság mellőzte az események azon mozzanatainak, részleteinek rögzítését, melyek megállapítása kizárólag a sértett tanúvallomásán, illetőleg a rendőri jelentésnek az általa elmondottakat rekonstruáló részén alapult. Ennyiben tehát az ügyész és a védő erre vonatkozó álláspontját megalapozottnak találta.

Nem értett egyet ugyanakkor a védővel abban, hogy az említett bizonyítékok hiánya egyúttal azzal a következménnyel is járna, hogy a tényállás I. pontját illetően ne volnának olyan ténymegállapítások tehetők, melyek a cselekmény büntetőjogi értékelését lehetővé teszik.

A fenti eseti döntésben is tükröződő ítélkezési gyakorlat szerint ugyanis a bizonyítékkénti értékelésre vonatkozó tilalom kizárólag a tanú korábbi vallomását, illetve az általa hivatalos minőségükben eljáró, az ügyben intézkedő hivatalos személyek előtt tett - vallomásnak nem tekinthető - előadását érinti.

Jelen esetben azonban a figyelembe nem vehető bizonyítékokon túlmenően rendelkezésre állt a 2015. augusztus 13-án kelt orvosi látlet és vélemény, az igazságügyi orvosszakértői vélemény, tanú 1tanú vallomása, valamint a fentebb hivatkozott rendőri jelentésnek azon adatai, melyek nem a sértett szóbeli közlésén alapultak. Ezek bizonyítékként történő értékelésének pedig eljárásjogi akadálya nem volt; részben mert azok tartalma nem a sértett előadására, részben pedig azért, mert nem a nyomozó hatóság hivatalos minőségben eljáró tagjai előtt tett előadására vezethetők vissza.

A tényállás I. pontjában írt cselekmény elkövetési ideje és helye ekként megállapítható volt a fenti rendőri jelentés bizonyítékok köréből ki nem zárt része és tanú 1tanúvallomása alapján; a bántalmazás tényét, továbbá azt, hogy a vádlott bántalmazta a sértettet, az orvosi látlet és vélemény, valamint tanú 1tanúvallomása erősítette meg; az igazságügyi orvosszakértői vélemény pedig az elszennvedett sérülések jellegét és gyógytartamát, valamint keletkezésük módját támasztotta alá minden kétséget kizáróan.

Észlelte továbbá a másodfokú bíróság, hogy az elsőfokú bíróság - határozatszerkesztési hiba következtében - tényállásában nem a magánindítvány előterjesztésének időpontját rögzítette, hanem annak - a jogkövetkeztetések körébe tartozó - joghatályossága kérdésében foglalt állást. Ezért a másodfokú bíróság az egyébként az ítélet bizonyítékok értékelését tartalmazó részében szereplő időpontokat a tényállás részévé tette.

A fentiek szerint kiegészített, illetve helyesbített tényállás ekként a Be.352.§ (2) bekezdése alapján a másodfokú eljárásban is irányadó volt.

E tényállásból az elsőfokú bíróság okszerűen következtetett a vádlott büntetőjogi felelősségére.

Következésképp a bejelentett fellebbezések felmentést célzó részükben nem voltak megalapozottak.

A cselekmények minősítése azonban csak részben felel meg a büntető anyagi jogszabályoknak.

Az irányadó tényállás szerint az I. pontban írt cselekmény kapcsán akaratlagosan már nem befolyásolható, minimálisan nagyobb erejű rúgás közvetlen életveszélyesnek minősülő májsérülést idézett volna elő.

Helyesen ismerte fel az elsőfokú bíróság azt, hogy a vádlottnak az általános élettapasztalat szerint is számolnia kellett azzal, hogy a nála jóval gyengébb fizikumú és kisebb termetű nő közepes erővel történő hasba rúgása akár életveszélyes sérülést vonhat maga után. Magatartását ennek - adott esetben mindössze a véletlen folytán elmaradó - lehetőségébe belenyugodva tanúsította. A másodfokú bíróság az indokolást kiegészítve ezért megállapította, hogy a vádlottat az elmaradt eredmény vonatkozásában a Btk.7.§-ának II. fordulataiban írt ún. eshetőleges szándék terhelte.

Mindezekre tekintettel helyesen minősítette az elsőfokú bíróság a vádlott cselekményét a Btk.164.§ (8) bekezdés I. fordulata szerint minősülő testi sértés bűntette kísérletének. Ez utóbbi mozzanattal kapcsolatban azonban elmulasztotta felhívni a Btk.10.§ (1) bekezdését.

Tévedett azonban, amikor a vádlott II. tényállási pontban rögzített testi épség elleni cselekményét önállóan értékelte és azt testi sértés vétségének minősítette.

E körben mindenekelőtt szükséges volt utalni arra, hogy - ellentétben az emberi élettel - a testi épség fokozatosan is sérthető jogtárgy, ezért a testi sértés folytatólagos elkövetése megállapításának lehet helye, ha annak a Btk.6.§ (2) bekezdésében írt valamennyi törvényi feltétele megvalósul.

Ezek közül az első az ugyanolyan bűncselekmények elkövetése, mely az irányadó ítélkezési gyakorlat szerint testi sértés esetén is magában foglalja az adott bűncselekmény valamennyi alap-, minősített és privilegizált esetét (BH 2012.238. számú eseti döntés).

Az egységes elhatározás nem azonos a minden részselekményre kiterjedő előre elhatározással, elegendő, ha minden egyes részselekmény ugyanazon az elhatározáson, motiváción alapul (BH 2013.1. számú eseti döntés).

A másodfokú bíróság álláspontja szerint tehát az I. és II. tényállási pontban meghatározott testi épséget sértő bűncselekmények folytatólagosság egységbe foglalásának törvényi feltételei maradéktalanul fennállnak. A vádlott által megvalósított mindkét bűncselekmény a Btk.164.§-ában meghatározott testi sértés, azok sértettje pedig mindkét alkalommal sértett 1 volt; a két magatartás között csupán három hónap telt el és az elkövetés motívuma is mindkét esetben azonos, a sértettel létesített élettársi kapcsolat megszakadásából eredő nézeteltérés volt. Az irányadó gyakorlat szerint a törvényi egységet alkotó cselekmények minden tekintetben egységes jogi értékelést vonnak maguk után; a minősítés ilyenkor általában a súlyosabban fenyegetett részselekményhez igazodik (BH 1993.72. számú eseti döntés).

Mindezekre figyelemmel a másodfokú bíróság a vádlott testi épséget sértő cselekményeit - a Btk.6.§ (2) bekezdésére figyelemmel egységesen - a Btk.164.§ (1) bekezdésében meghatározott és a (8) bekezdés I. fordulata szerint minősülő, folytatólagosan elkövetett testi sértés bűntette Btk.10.§ (1) bekezdése szerinti kísérletének minősítette.

A házi jogot sértő cselekmények kapcsán az alábbiak kiemelése volt szükséges:

A vádlott 2014. évi november hó 14. napján, az éjszakai órákban történt megjelenése alkalmával a sértett egyértelműen kifejezte azon szándékát, hogy nem kívánja őt beengedni a családi házába; ennek jeléül több ízben felszólította, hogy távozzék. A sértett e szándéka megerősítést nyert azáltal is, hogy ezt követően a rendőrséget is értesítette.

Erre, valamint a II. és III. tényállási pontokban rögzített cselekmények között eltelt rövid időre figyelemmel csak arra lehetett következtetni, hogy a sértettnek a fentebb kifejtettek szerint

kinyilvánított és a vádlott tudomására is hozott akarata a 2014. évi november hó 15. napján megvalósított elkövetésre is kiterjedt. Mindezzel - az egy nappal korábban történtek ismeretében, illetve az elkövetés körülményeire figyelemmel - a vádlottnak is nyilvánvalóan tisztában kellett lennie.

Erre tekintettel helyesen minősítette az elsőfokú bíróság a vádlott II. és III. pontokban írt érintett cselekményeit a Btk.221.§ (1) bekezdésében meghatározott és a (2) bekezdés a) pontjára figyelemmel a (4) bekezdés szerint minősülő folytatólagosan elkövetett magánlaksértés büntettének.

A büntetés kiszabásánál irányadó körülményeket az elsőfokú bíróság túlnyomórészt helyesen tárta fel.

A minősítés változására figyelemmel a többszörös halmazat a vádlott terhére a továbbiakban már nem volt figyelembe vehető, ugyanakkor helyette - most már mindkét bűncselekmény tekintetében - a folytatólagos elkövetést kellett súlyosító körülményként értékelni. A teljesen más jellegű, gondatlanságból elkövetett, kis tárgyi súlyú bűncselekményre figyelemmel nem indokolt súlyosító hatást tulajdonítani a vádlott korábbi elítélésének sem.

A fellebbviteli főügyészégi állásponttól eltérően az ittas állapotban történő elkövetést nem lehetett a vádlott terhére figyelembe venni; az irányadó tényállás ugyanis ezt lehetővé tevő megállapítást nem tartalmaz.

Az elsőfokú bíróság helytállóan rögzítette, hogy a Btk.81.§-a értelmében a vádlott cselekményeire a törvény 2 évtől 12 évig terjedő szabadságvesztés kiszabását rendeli el, melynek középértéke 7 év. Az általa alkalmazott, a halmazati büntetési tételkeret alsó határát el nem érő szabadságvesztés ellenére azonban elmulasztotta felhívni az ennek kiszabását lehetővé tevő enyhítő rendelkezést, a Btk.82.§ (1) bekezdését és a (2) bekezdés c) pontját. Ezt a másodfokú bíróság pótolta.

Nem tévedett az elsőfokú bíróság, amikor a Btk.79.§-ában megfogalmazott célok elérését az ún. enyhítő szakasz alkalmazásával kiszabott, végrehajtásában próbaidőre felfüggesztett szabadságvesztéssel is elérhetőnek tartotta. A másodfokú bíróság azonban a fentiek szerint helyesbített bűnösségi körülményekre, mindenekelőtt azonban a legsúlyosabb bűncselekmény kísérleti szakban maradására figyelemmel ezt a büntetést is eltúlzottan súlyosnak találta. Ezért - a védő jogorvoslati kérelmét enyhítést célzó részében megalapozottnak találva - a szabadságvesztés és a próbaidő tartamát a rendelkező részben írtak szerint egyaránt mérsékelte.

Következésképpen a súlyosbítást célzó ügyészi fellebbezés nem volt megalapozott.

Észlelte továbbá a másodfokú bíróság, hogy a büntetés halmazati jellegére utalás az ítélet rendelkező részében annak ellenére sem szerepel, hogy a jogi indokolásban az elsőfokú bíróság annak jogszabályi alapját megjelölte. Ezt a rendelkezést ugyancsak pótolni kellett.

Mindezek alapján a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a fentiek szerint a Be.372.§ (1) bekezdése alapján megváltoztatta, míg egyéb törvényes rendelkezéseit a Be.371.§ (1) bekezdése folytán helybenhagyta.

Pécs, 2016. november 25.

Dr. Krémer László s.k. a tanács elnöke, Dr. Hudvágner András s.k. előadó bíró, Dr. Bencze Beáta s.k. bíró

A Kaposvári Törvényszék 11.B.489/2015/13. számú ítélete a Pécsi Ítéltábla Bf.II.21/2016/11. számú ítélete folytán - az abban foglalt változtatásokkal - a 2016. évi november hó 25. napján jogerőre emelkedett és fel nem függesztett részében végrehajthatóvá vált.

. Krémer László s.k.
a tanács elnöke

A kiadmány hitelül:

tisztviselő